

ความรู้และทัศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรวัด

เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

วิลาวัลย์ บุญอ่อน¹ ญาณวุฒิ นามวัน¹ จุฬาทิพย์ สืบบุตร¹ ปวีณพร สาริกา¹ สุภัทรา กลางประพันธ์^{2*}

¹นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²อาจารย์ สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

*E-mail : supattra.kl@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรวัด 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรวัด ของประชาชนที่เข้ามาอบสมุนไพรวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 380 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เข้ารับบริการอบสมุนไพรวัด 5 วัด ที่มีการอบสมุนไพร่ ได้แก่ วัดหนองปลาปาก วัดป่าขามใหญ่ วัดท่าบ่อ วัดหัวเรือ และวัดมหานาราม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.850 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 และส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 ผู้รับบริการส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการอบสมุนไพรรู้ในระดับมาก จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 94.2 และมีความรู้ในระดับปานกลางจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ด้านทัศนคติต่อการอบสมุนไพรวัด โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.054$, $S = 0.898$) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และทัศนคติที่มีต่อการอบสมุนไพรวัด มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p=0.210^{**}$)

คำสำคัญ : ความรู้ ทัศนคติ การอบสมุนไพรร

Knowledge and attitudes toward herbal steam treatment at temple located In Muang district , Ubon Ratchathani province

W. Bunon¹, Y. Namwan¹, J. Soubboot¹, P. Sarika¹, S. Klangprapun^{2*}

¹Student of Thai traditional medicine program, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²Lecturer of Thai traditional medicine program, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*E-mail : supattra.kl@ubru.ac.th

Abstract

This research aims to 1) the level of knowledge and attitudes toward herbal steam treatment at temple located 2) the relationship between knowledge and attitudes toward herbal steam treatment at temple located in Muang district Ubon Ratchathani. The sample in this study were 380 people of service recipients in the herbal steam treatment at temple located in Muang district Ubon Ratchathani by purposive sampling technique. Test and questionnaires were used to collect the data. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson product moment correlation coefficient.

The results of this study were as follows: The people of service recipients in the herbal steam treatment at temple located in Muang district Ubon Ratchathani were male of 196 people. (51.65%), aged 18-25 years old of 109 people (28.7%), Education Level Bachelor's Degree of 146 people (38.4%), and most of student 110 people (28.9%). The service recipients has the high level (94.2%) of knowledge about herbal steam treatment and attitude was at the high level ($\bar{X}$ = 4.054 , S = 0.898). There were correlation between the knowledge and the attitudes toward herbal steam treatment at temple located and had significant level at 0.01 ($p=0.210^{**}$)

Key word: Knowledge, Attitudes and Herbal steam treatment

บทนำ (INTRODUCTION)

การอบสมุนไพรเป็นกรรมวิธีในการรักษาสุขภาพอนามัยแบบพื้นบ้าน เดิมทีการอบสมุนไพรจะใช้ในหมู่สตรีที่คลอดลูกใหม่ๆ ชาวอีสานเรียกว่า "อยู่กรรม" ซึ่งจะต้องอาบน้ำร้อน ต้มน้ำร้อนที่เป็นน้ำต้มสมุนไพร และนอนย่างไฟ บนแคร่ไม้ไผ่ที่ปูรองพื้นด้วยสมุนไพร เช่น ใบหนาด ใบเป้ง นอสนั่นก็ใช้คนไข้ที่ประสบอุบัติเหตุหกล้ม รถชน ตกต้นไม้ ช้ำใน จะใช้วิธีการอบสมุนไพรโดยการย่าง เพื่อให้การสูดดมไล่พิษไปเลี้ยงร่างกายได้สม่ำเสมอ การอบสมุนไพรเป็นที่นิยมสำหรับคนที่สนใจการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย มักใช้กับบรรเทาอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและสตรีหลังคลอด ซึ่งจะช่วยให้กระปรีกระเปร่า กล้ามเนื้อคลายตัวได้ดี ระบบทางเดินหายใจโล่งขึ้น และการอบสมุนไพรที่ร้อนและทำให้เหงื่อออกนั้น ก็เป็นการขับสารพิษออกมาทางเหงื่อด้วย ในกรณีการอบสมุนไพรในหลักวิทยาศาสตร์พบว่า การใช้ความร้อนสามารถบรรเทาอาการเจ็บปวดได้โดยทำให้การหมุนเวียนโลหิตดีขึ้น ซึ่งทำให้การหายของแผลเร็วขึ้น (นพ.สฤษฎี วัฒนา 2553 : 53)

ทุกวันนี้บรรดาคนรักสุขภาพทั้งหลายต่างใส่ใจและสนใจศาสตร์การแพทย์ทางเลือกมากขึ้น การอบสมุนไพรก็เป็นอย่างหนึ่งที่อยู่ในความนิยม ปัจจุบันชาวนำ สปา โรงแรม โรงพยาบาล แม้กระทั่งสถานบริการการออกกำลังกายหลายแห่งก็เปิดบริการอบสมุนไพรเพื่อตอบ โจทย์ความนิยมในส่วนนี้ ทว่าการอบสมุนไพรที่ถูกต้องก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรคำนึงเพราะเป็นเรื่องของ สุขภาพและความปลอดภัยโดยตรง(สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ 2553 : 56)

การอบสมุนไพรในวัดนับได้ว่าเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่มีประชาชนให้ความสนใจเข้ามาใช้บริการ เนื่องจากเหตุปัจจัย อาทิเช่น รายได้ ความสะดวก จึงอาจจะเป็นสาเหตุในการเข้ารับบริการอบสมุนไพรในวัด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีวัดอยู่จำนวน 5 วัด ที่ได้เปิดให้บริการอบสมุนไพร และมีประชาชนให้ความสนใจเข้ามาใช้บริการไม่น้อยในแต่ละวันจากฐานข้อมูล ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่ามีวัดที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 120 วัด คณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเบื้องต้น พบว่า วัดที่ทำการอบสมุนไพร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งสิ้น 5 วัด ได้แก่ 1) วัดหนองปลาปาก (ตำบลขามใหญ่) 2) วัดป่าขามใหญ่ (ตำบลขามใหญ่) 3) วัดท่าบ่อ (ตำบลแจระแม) 4) วัดหัวเรือ (ตำบลหัวเรือ) 5) วัดมหาวันาราม (ตำบลในเมือง) ซึ่งพบว่ามีประชาชนจำนวนหนึ่งนิยมใช้บริการอบสมุนไพรในวัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาระดับความรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรในวัด และหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรในวัด ของประชาชนที่เข้ามาอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมสนับสนุนการอบสมุนไพรในการดูแลสุขภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย (METHODS)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เข้ารับบริการอบสมุนไพรในวัด จำนวน 5 วัด ได้แก่ วัดหนองปลาปาก วัดป่าขามใหญ่ วัดท่าบ่อ วัดหัวเรือ และวัดมหาวันาราม ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบทดสอบ (Test) และแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้เรื่องการอบสมุนไพรใน

วัด ทศนคติที่มีต่อการอบสมุนไพรในวัด ตามกรอบแนวความคิด และวัตถุประสงค์การวิจัย คุณภาพของแบบทดสอบความรู้ของประชาชนที่เข้ามาอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Method) KR-20 (สมนึก ภัททิยธนี 2546 : 223) มีค่าเท่ากับ 0.611 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรในวัดของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (ธีรวิทย์ เอกะกุล 2549 : 182-183) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.885 จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมุติฐานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลความรู้และทศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และทศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรในวัดของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Product Moment Coefficient (r)

ผลการวิจัย (RESULTS)

การศึกษาความรู้และทศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีโดยใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 และเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 ดังแสดงในตารางที่ 1.1
2. ความรู้เกี่ยวกับการอบสมุนไพร อยู่ในระดับมาก จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 94.2 และรองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ดังแสดงในตารางที่ 1.2
3. ทศนคติต่อการอบสมุนไพรในวัดของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.054 , S = 0.898) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.192 , S = 0.889) ด้านความรู้สึกลึก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.093 , S = 0.835) และด้านความรู้คิด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.879 , S = 0.970) ดังแสดงในตารางที่ 1.3
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และทศนคติที่มีต่อการอบสมุนไพรในวัด ของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความรู้และทศนคติที่มีต่อการอบสมุนไพรในวัด ของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p=0.210^{**}$) ดังแสดงในตารางที่ 1.4

อภิปรายผล (DISCUSSION)

จากผลการวิจัยเรื่อง ความรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18-25 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันดี องค์กรนะสุข (2545 : 62) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนวด ประคบ และอบสมุนไพร พบว่า ผู้มารับบริการอบสมุนไพรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน ร้อยละ 90 อายุ 35 ปี ขึ้นไป จำนวน 38 คน ร้อยละ 63.33 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 41 คน ร้อยละ 68.34 อาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 32 คน ร้อยละ 53.33 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานที่อบสมุนไพรมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถแบ่งแยกระหว่างชายและหญิงออกได้อย่างชัดเจน อาจต้องมีการอบสมุนไพรในห้องเดียวกัน จึงอาจจะทำให้ไม่สะดวกในการมารับบริการ

2. ความรู้เกี่ยวกับการอบสมุนไพร ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จิตตวดี ดอกงา (2555:29) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสำรวจความต้องการบริการอบสมุนไพรในศูนย์โยคะ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้เรื่องการอบสมุนไพร จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรในวัดมีระดับการศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่

3. ทัศนคติที่มีต่อการอบสมุนไพรในวัดของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่รู้สึกว่าการอบสมุนไพรทำให้กล้ามเนื้อผ่อนคลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $S = 0.659$) และรู้สึกว่าการอบสมุนไพรช่วยให้หลับสบาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $S = 0.905$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา คิคกล้า และคณะ (2556 : 26) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การอบสมุนไพร ทางเลือกในการดูแลสุขภาพของประชาชน ผู้ใช้บริการร้อยละ 80.0 เห็นว่าการอบสมุนไพรช่วยบรรเทาปวด คลายเส้น สำหรับผู้ที่มีอาการปวดข้อ ปวดเข่า ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อปวดหลังและปวดเอว ร้อยละ 90.5 , 82.3 , 82.2 ตามลำดับ ร้อยละ 86.3 ช่วยให้นอนหลับดี ทั้งนี้เพราะประโยชน์ของการอบสมุนไพรนั้นจะช่วยให้ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และเส้นเอ็น บรรเทาอาการปวดเมื่อย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการอบสมุนไพร และทัศนคติที่มีต่อการอบสมุนไพรในวัดของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p = 0.210^{**}$) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของเสาวคนธ์ วีระศิริ และคณะ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในการเตรียมเป็นบิฑา มารดา พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ (r) ระหว่างความรู้และทัศนคติในการเป็นบิฑา มารดา ได้เท่ากับ 0.1071 ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำ แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาธิป ศีลบุตร และคณะ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของผู้นำวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชน ปี 2552 พบว่า ความรู้ในภาพรวม และความรู้ในแต่ละด้านไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชนในภาพรวมและ ในแต่ละด้าน ทัศนคติของผู้นำวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชนในภาพรวมและในด้านการตลาด มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชนในภาพรวมและด้านการตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณารูปแบบความสัมพันธ์ของความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ พบว่า ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรง และทางอ้อม สำหรับทางอ้อมนั้น มีทัศนคติเป็นตัวกลาง ทำให้เกิดการปฏิบัติ ดังนั้นความรู้ของผู้นำวิสาหกิจ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชนอาจมีผลต่อการปฏิบัติของผู้นำวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชนไม่ทางตรงก็ทางอ้อม และมีความสอดคล้องกับทฤษฎีของประภาเพ็ญ สุวรรณ (2522) ว่า ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะความรู้และทัศนคติ มีความสัมพันธ์กัน จะทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

จากการศึกษาพบว่า ถ้าผู้ที่มารับบริการมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการอบสมุนไพร จะทำให้มาอบสมุนไพรในวัดบ่อยขึ้น เพราะฉะนั้นควรส่งเสริมให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอบสมุนไพร รวมถึง ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ข้อควรระวัง เกี่ยวกับการอบสมุนไพร เพื่อให้ผู้ที่มารับบริการอบสมุนไพรปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายแก่ผู้มาใช้บริการอบสมุนไพรในวัด

กิตติกรรมประกาศ (ACKNOWLEDGEMENTS)

ขอขอบคุณคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานีที่ได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำงานวิจัยนี้ ขอกราบขอบพระคุณ พระใบฎีกา บุญสัว ญาณวีโร รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดผาสุการาม ที่เมตตาอนุเคราะห์ให้คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลการทดลองใช้เครื่องมือ ขอกราบขอบพระคุณเจ้าอาวาส วัดมหาวนาราม วัดป่าขามใหญ่ วัดหนองปลาปาก วัดหัวเรือ และวัดท่าบ่อ รวมทั้งประชาชนที่เข้ามาใช้บริการอบสมุนไพรในวัดผาสุการาม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

บุญชัย วัฒนา. อบสมุนไพรภูววิธ. ออนไลน์. URL. <https://mgronline.com/qol/detail/9530000023120>

สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2556.

สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. รายงานประจำปี 2553 สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ : 2553.

สมนึก ภักดิ์ทิพย์. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์ ; 2546.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. การวัดเจตคติ. อุบลราชธานี: วิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2549.

วันดี องค์ชนะสุข. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนวด ประคบ และอบสมุนไพร.

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2545.

จิตติวดี ดอกงา. การสำรวจความต้องการบริการอบสมุนไพรในศูนย์โยคะ เขตวัฒนา

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาขาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง); 2555.

เจนจิรา คัดกล้า, โสภารัตน์ พุทธิรักษ์, อริยะ วัฒนชัยสิทธิ์, นื่องเล็ก คุณวรดิษฐ์, อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล. การอบสมุนไพร ทางเลือกในการดูแลสุขภาพของ ประชาชน : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี; 2556.

เสาวคนธ์ วีระศิริ และคณะ. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใน

การเตรียมเป็นปิตามารดา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น : ขอนแก่น ; 2545.

จุฑาธิป ศีลบุตร. ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนของผู้นำวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชน ปี 2552.

มหาวิทยาลัยมหิดล : นครปฐม ; 2552.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทักษะ การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช ; 2520.

ตารางที่ 1.1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	196	51.6
หญิง	184	48.4
2. อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	50	13.2
18-25 ปี	109	28.7
26-33 ปี	39	10.3
34-41 ปี	40	10.5
42-50 ปี	54	14.2
มากกว่า 50 ปี	88	23.2
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้น	56	14.7
มัธยมต้น	45	11.8
มัธยมปลาย/ปวช.	97	25.5
ปริญญาตรี	146	38.4
สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.5
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	110	28.9
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	70	18.4
รับจ้าง	26	6.8
พนักงานบริษัท	35	9.2
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	3.2
ข้าราชการ	63	16.6
ว่างงาน/พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ	64	16.8

ตารางที่ 1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เกี่ยวกับการอบสมุนไพรของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ระดับความรู้	ความถี่	ร้อยละ
น้อย	0	0
ปานกลาง	22	5.8
มาก	258	94.2
รวม	380	100

ตารางที่ 1.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแบบสอบถามวัดทัศนคติที่มีผลต่อการอบสมุนไพรในวัดของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวม

ทัศนคติ	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
ด้านความรู้คิด	3.879	0.970	มาก
ด้านความรู้สึก	4.093	0.835	มาก
ด้านพฤติกรรม	4.192	0.889	มาก
รวม	4.054	0.898	มาก

ตารางที่ 1.4 ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการอบสมุนไพร และทัศนคติที่มีต่อการอบสมุนไพรในวัดของประชาชนที่เข้ามารับบริการอบสมุนไพรในวัด เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ความสัมพันธ์	X_1	X_2
X_1	1	
X_2	0.210**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01